

Latwefchu Amis.

55. gadagahjums.

Nr. 26.

Trefchdeenâ, 30. Juni (12. Juli).

1876.

Redakteera adrefe: Pastor Sakranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedizija Besthorn f. (Reyher) grahamtu bobdê Zelgawâ.

Nahditajs: Sinas. Fotografija fahf kalpoht ari drukatawahn. Pret faules duhrumu. No leelo wall-reektu misahm. Wisjaunafahs sinas. Putni un semtohpiba. Mihfenceels Kubbas falâ. Studinafchanas.

No eefchsemehm.

Zi Zelgawas. Jahni bija pee mums fhogad tohti fhwa-
tri. Tê nebija ne uf pusi til dauds lauschu kâ pehn. 1875.
g. sinams bija ar turkht israhdischana un Zelgawâ bija
mums til dauds zeeminu, ka nespahjam wisus pa-ehdinaht,
bekereem peetruhka baltas maises un bruhwereem alus; bet
fhogad bij Zelgawa pustuffcha. Starp Jahnu preekeem pee-
minam Korwi lunga mahzitohs sunus, fhokhtu firdsinus, mehr-
takus un kafas. Bija gan ko redseht, kâ fchee lohpiini bij
fmalki ismahziti. Wini ehda ais galda kâ zilweki, aplehge-
reja zeetokfni, fhahwa, un dauds zituz johkus rahdija. Su-
nischi kliboja ar weenu un ohtru, ir pat uf 2 kahjahm, un
kafa ar wisahm fshetri kahjahm uf lohdes stahwedama lohdi
walstija fhurp un turp u. t. pr. Blotam Korwa zirkum bij
buhda uftaisita, fur feewifchu ar 6 zelli garu bahrsdu rahdija.
Bija ari wehl bulfchu fchausehana un kuffamu figuru israhdi-
schana. Wairaf uf rahtuscha pusi bija weena leela feewa ar
wehl diwjeem masineem redsama. Schi feewa gan nu pateef-
scham newareja wis par naudu rahditees, jo es tepat Kur-
semê wehl garakus un tilpat garus feewifchus esmu redsejis,
tomeht kâ lai kaudihm to naudinu isnem? Ar waru to schinis
laikôs newar dabuht un tamdeht ir ja-igudro, kâ koutineem
to naudinu uf gohdigu wihfi waretu atnemt. Daudsi no flati-
tajeem fauz: „lai nu nahk ta leela feewa ahra, tê jau mehse
ne kâ wehl no leelahs feewas neredsam! rahdeet to, kas uf
bildi ir nosihmeta!“ Leela dahma nosarka ween. Mums bija
katru deenu teateris un wisôs dahrsôs konzertes. Swehtdeenas
un pirmdeenas naktis mums naktsfauzeju parfchelis un swani-
schana mohdinaja un sinoja, ka ugunsgrehls Zelgawâ; bet
behdas fhoreis nebij leelas. Tâ nu Zelgawa fawus Jahnus no-
fwehjusti ir polikuffi jo klufa. Slohleri jau ir wisi 11. Juni uf
mahjahm atlaisti un darbu peekufufchee un weselebas mekletaji
bareem dohdahs uf Dubultu juhrmali, tâ ka pa pilfsehtu gan-
drihs kapa klufums waldis. —

Up Zelgawu. Seens stahw fhogad tohti labi. Plau-
schana nau wis wehl eefahkta. Kweefchu, kâ jau it wisur,
ari pee mums nau. Rudsi stahw tâ puslihds; bet par wafa-
reju waram no wisas fids preezatees un Deewu luhgt, lai
winsch tai joprohjam leel isdohtees, tad mums newaijadschis
wis dauds par ismaitateem kweefchu lauleem behdatees.

Zi Kengumuischas (apafsch Geres). Muifchu laudis
lihds schim wezajâ bruhfi dshwoja; bet kad nu ir kahrtigi dsh-

wolki fabuhweti, tad nu bruhfi plehfsch nohst. Fgahjuschâ ne-
delâ tilka pee plehfschanas diwi zilweki nelaimigi. Weens ir
gandrihs pagalam un ohtris ari tohti gruhli eewainohs.

Kleinberg.

Kuldigas aprinka karawirfneeks dara sinamu, ka pehz
ministra preekschrafta tahm saldatu feewahm un atraitnehm
no saldteem, kas preeksch 10. diwehtelu rewifiones deenestâ
eestahjuschi un preeksch 25. Juni 1867. ir atstaukâ at-
laisti, ir teefiba no krohna palihdsibu dabuht ar 3 rubli par
mehnesi. Schis feewas un atraitnes war katra mehnescha
1. un 15. deenâ pee Kuldigas aprinka komifiones kara deenesta
darifchanas meldetees; atraitnehm japeenes fawa pase un ap-
leezinafchana no pagasta waldisbas par nabadsibu; saldatu fee-
wahm, kuru wihri wehl dshwi, japeenes bes nabadsibas aprah-
dischanas ari wihra atstaukas bitete.

Preeksch Leepajas ir jauna kugineeku fhohla apstiprinata.

No Kursemes leijasgala. Dohd wellam pirftu, pehz
winsch panem wisu rohku. Slohdas tirgâ kahds wihrs sirgu
isdohd un dabu 35 rubl. Tê pee-eet fwefch schihds, prafa,
no kurenes wihrs esohht un luhds, waj newarohht fawam kun-
gam grahamtu pahnest, apfohla par to labas magaritschas.
Wihrs nenopradams tohs nikus apnehmahs ari grahamtu no-
nest. Bet schihds fakahs grahamtu mahjâs pametis, aishwed
wihru lihds, fahf to zeenaht un wedina, kahrtes spehleht, bei-
dsoht ari uf naudu. Gefarfe wihrinu un liss ari katris 25
rubl. uf galdu. Schihds nu wairs negaida wis, kam win-
nestis kritihs, bet paker wihra naudu un prohjam. Wihrs
dsenahs pakaf, bet schihds pasuhd, kâ ne redseht wairs nedabu.
Strehjis nu gan pee waktmeistera un tam 5 rubl. eedewis,
lai fteidsahs palihgâ schihdu fakert. Bet kassin fur jau schih-
dam gals. Pehzal gan weenu tahdu rohka dabujuschchi, bet
tas no spehles ne ko negribejis wairs finaht. Nê nu no wi-
fas sirga naudas til 5 rubli bij atlikufchi, ko mahjâs pah-
west.

J. P.

No Talsseem. Tas laiks, fur fchejenes semkohpibas istahde
taps notureta, tuwojahs, tadeht waru wifseem semkohpibas
draugeem sinamu dariht, ka no istahdes komitejas pufes jau
tagadin, kas par istahdes laiku preeksch istahdes dalibneekem
un apmekletajeem buhs wajjadsigs. Us istahdes platscha, kas
tunu pee Talsu pilfsehtina atrohnahs, reds jau wairaf deenas
fshalli strahdajam, ir jau daschadas wajjadsigas eeriktes uf-
buhwetas un, kâ zerams, tas darbs ari drihs buhs pabeigt.
— Daschas istahdamas leetas no tuweenes kâ ari no tahlee-
nes esohht komitejai peemeldetas un nahk wehl arweenu pee-
meldefchanas. Duhtu wehlejams, ka ilkattris, kam semkohpi-
bas zilafchana un pahrlabofchana ruhp un ir mihka, schai is-

stahdei ar wifseem spehkeem peebeedrotos un tahs dohmas pee malas atmestu, kas dascham warbuht prahta schautos, ka istahdi apmekledams kahdas deenas fawu darbu aiskawe. — Tahs pahri deenas taps ikkatram simtkahrtigi zaur tam atlihdsinatas, ka winsch istahdi apmekledams turpat dauds un daschadas wehl neredsetas pahrlaboschanas semkohpiba dabuh redseht un mahzitees, tapat ari no sawas pufes lo labu un derigu us istahdi aismesdams warbuht daudseem labumu un derigu preekschismi pasneegs. — Tadeht lai ikkatris zil waredams steidsahs istahdei peebeedrotees un nemas us tam negaida, lai wina kaiminsch to papreekschu dara, bet lai ikkatris sawam kaiminam eet ar labu preekschismi pa preekschu. B.

Is Greenwaldes. Pee mums scho pawafar daschas sirgu sahdsibas notifikschas; daschi ir sawus sirgus ir atpakat dabujuschi, bet daschi ne. Tai nakti us 15. Juni tika schejenes Benne fainneekam weens un wina kalpam ohtris sirgs no aplohka nosagti. Weens fainneeks no Selgawas mahja brauldams redsejis, ka diwi eelsch krummeem nezil tahlu jahj, us tam winsch tuhlin sawu sirgu mahja palaidams, teem diweem pakat skrehjis, krumms eenahkoht redsejis, ka diwi tehwin tohs sirgus jau ratos juhds, schis tuhlin fahzis kleeht, un tee diwi aisbehgusch, sirgus un ratus atstahdami. Nati bijuschi jau fenak weenam fainneekam nosagti. Tee sagli bijuschi Latweesch. — 4 nedelas atpakat weenam kalpam tika no kuhst sirgs issagts; to dabuja mescha ar fasetahm kahjam aistahu, warbuht ka saglis gribeja wehl kahdu nosagt un reisä prohjam aishajt; pee schis sahdsibas esohht weens schigans manihts. Ohtra nakti pehz schi sirga atraschanas nosaga atkal Ds. Misasmuishas Schigle fainneekam sirgu; to wairs nedabuja.

I.

No Saldus. Pagahjuschu nedetu to 17. Juni pullst. 3. no rihta istrauzeja muhs, Saldus meestina eedfihwotajus, ugunsgrahks, jo Zurewig k. namš stahweja pilnas leesmas. Paschulait uguns leesmas jau fahka gahstees us to tuwu stahwoschu Donsdorfa k. namu, kursch gan no steegeleem muhsrehts, bet ar schkindelu jumtu, te par laimi atskrehja ugunsdsehseji ar jauno sprizi un teem isdewahs pehz nemasa puhlina, netil ween to blakam stahwoschu namu no uguns leesmahm isfargahht, bei ari to degoschu namu tiktaht apdsehst, ka greesti nemas nedabuja eegahstees, bet palika wesele. Nams bij no muhra ar schkindelu jumtu un apdrohschinhahht, bet us semu zenu. Skahde augschahschas eedfihweekeem leela, jo wifs, kas us behnina atradabs, fadedsa. Pee ta fawu un karsta laika leesmas gauscham ahtri isplehtahs un nebija no glahbschanas ne lo dohmaht.

Ta tad jauna sprize pee schi pirma darba fawu labumu parahdija; leela skahde buhtu notifusi, ja schahda laba leeta nebuhtu pee rohkas bijusi. — Lai Deews tas Rungs palihds nabaga nodeguscheeem fawu pahrtiku sagahdaht un no jauna sawu ispohstihu dsihwi dibinahht. — No kam uguns zehlees, nau finams.

M. J.

Wisaugstaka atwehleschana ir isdohta **Widsemes** ekonomiskai beedribai (un prohti us barona Pahlana wahrdu), ka gada laika ir brihw us paschu maksu ismekleht un iswehret weenu jaunu dselzela lihniju no **Tehrpatas** par Walku un **Walmeeru** us **Rihgu**.

Rihgas polizeja nokehrusi 2 schihdus, kas darbojuschees bronksa pullstenu sehdes stemeledami, lai tahs par seltu waretu isdoht. Us Katlakalna pekehra zitu schihdu, kas pakataititus 3 rubku gabalus raudsija laudis islaist.

Rihga Jahna gildes sahle ir kohti flaiska bilde redsama „**Kristus** debesbraulschana“. Schi bilde ir preeksch Talsu basnizas mahleta no Dresdenes profesora Schonherr un zeen. baron Gahns, kas to lizis mahleht, ir atwehlejis, ka ta laizinu ari Rihdseneeku azis papreezina.

No Rihgas. „Darbs“ raksta, ka lihds 19. Juni bij peenahluschi 1126 fugi un aishahjuschi 1075. Behdejäs deenas ir kahdi 20 fugi ar labibu aishahjuschi, wiswairak ar rudseem, ta leelaka data wehl arweenu ir kohku preze, kas teel iswesta.

No Chrgenes apgabala **Widsemē** raksta M. w., ka tur pehz ilga faufuma 3. Juni leetus usnahzis, bet bijis wareni stiprs. Gahsis ka ar spanneem un wifs, kalns waj eeleja, azumirkli bij ka ar eseru apklahts. Ta gahsa drihs wesele stundu. Tihrumi wisi pahrpulhda ar leelu uhdeni, grahwi tezeja aumalam, masaki tilti tika lausti un aisnesti prohjam. Wafaras labibai bij drihs wifas fahnites atskalotas waka un zits pawifam apnehts ar semi, pawifam wairak flahdehts pee lineem. Ohtra deena 4. Juni bija tapat. Pirmä deena bij ari krusa pastarpam, kas gan pee rudseem, gan ari pee wafarejas leelu skahdi darijusi.

Par **Mijaschu** pagastu ka Balt. w. sino, 3. Juni ir nahzis weefuls, leetus un krusa, kas wairak fainneekeem leelu skahdi pee sehjuma darijis. **Mijaschu** muishas mescha pee „**Mahlu** kalna“ wairak puhraweetas mescha nomaitatas. — **Mijaschu** pagasts, pehz ilgaku laiku westeem stihdineem, deht pagastkohlas gruntes, tagad ar dsimtkungu weenojabs un buhwe sew kohlas un tejasnamu (kohpa) jauka weeta, **Mahlu** kalnam lihdsas, un zere wehl schoruden to paschu gatawu dabuht.

Zil kohti **Pinnu** seme dauds zitahm semehm aishahjuschi preekscha eelsch kreetnas lohpu kohpschanas un peena un sweesta andeles, to war it skaidri us tagadejabs **Pinnu** istahdes redseht no wisahm tahm eeriktehm, kas us scho leetu simejabs. Tais gads 1856 lihds 1866 **Pinnu** seme isweda andele ifgadus 8 tuhst. birkawu sweesta un 1875. gada iswesta sweesta rehlinaja wairak ka 1 milionu pohdu. Waj tur neatlez labs grafs?

Behterburga taifahs us leelahm gohdibahm, kahdas grih rahdiht teem augsteem weeseem, **Italijas** krohna printschu pahrim un ziteem, kas nahkoschäs deenas zeema gaidami. Zhyafchi lepna buhschoht ta iluminazija ar wisadahm ugunihm 11. Juli **Behtermuischas** sakumds.

Behterburgas gubernä ir gowshohpu mehris rahdijees, to ir zaur nebehdibu eenesajusch, is **Nowgorodas** gubernas; tee zeemi, fur sehrga manita, tohpohht stipri apwakteti.

Keisariska **Augstiba**, leelfirstene krohna mantineeze ir litusi sawu pateizibu issazibt **Widsemes** aprinka waldibai pee nelaimigu kugineeku glahbschanas beedribas par winas kreetnu puhlinu 1875. gada.

Kara ministere tura ar finansministere runas deht tahs leetas, ka wisi tee direktori tulles aprinkds us preekschu tiktu nemti is generalschtaba ofizeereem. Kara laiks buhtu tas labums, ka tahs rohbeschu brigades waretu stipri palihga nemt pee rohbeschu fargaschanas pret eenaidneekem, bet to til spehj, kad tahm ir kara leetas mahziti wirtsneeki.

Rijewas gubernä us zukurrabzenu laukeem ir saraduschees kufaini, kas ihja laika wifas lapas no-ehd un stahdus ispohsta. Pee kufainu lasischanas ir sawahkti wihri, seewas, firmgalwji un behrni. Krihtohht wisi us to leelu peknu. Un lo dohma-

jeet, kas ta par pelnu? Zilweku kahrības iswalkadami daudš semturi tur il par 50 lukaineem maksajoht pa glabsei brandwihna un tahdu maksu fneeds ari behrneem un ſchee ari pehz tahdas kahrti. Waj taš nau behdigi dſirdeht? Kufainuſ iſdeldehš, bet dſehruma liga apehdihš wairaf ne kà lukaini.

Pa wiſu Kreewu walſti Mai mehneſi ir bijuſchi 2,257 ugunšgrehki, kaš padarija ſkahi no wairaf kà 4 milioni rublu wehrtibaš.

No ahrſemehm.

Iſ ahrſemehm taš ſwarigakahš ſinaš ſkan tà: **Montenegrà** wiſi wihriſchi no 17. lihdi 60. gadam tohp eeſaukti uſ kara deeneſtu; patš firſtš waldiſchanu nodohd ſenata rohkāš, kamehr paſcham warbuht jaſtahw pee kara ſpehka. Nemeerneeku wadoni ir noturejuſchi ſarunaš un griboht Serbijāš firſtu Milanu par Boſnijaš waldineeku iſſaukt. Ja nu, kà gaidamš, karſch iſzeltohš ſtarp Serbiju un Turkeem, tad ſchim brihſcham leelwalſtiš ſpreeſch, ka pulkà nejaukſeeš, lai iſtrahdahš, waj Turkš war ſawu pušapalſchneeku peewareht jeb ne. Bet tomehr kad weenai puſei gaditohš par daudš wirſrohka, deewſſin waj to warehš klufu pazeeſt. Paſtarpam jau ſino, ka Turku ſaldati ir weenā weetā pee Jaizarāš eelaufuſcheeš Serbijāš rohbeſchāš un nodedſinajuſchi wairaf ſahdiſchu. Serbeeſchi tohš tuhda ar waru iſdſina atpakaf. No ohtraš puſeš atkal dſird, ka ari Serbeeſchu pulkš, kahdi 8000 maſcheere pret Turkeem, weenš pulziſch no kahda preeſtera Duſchiza wadihtš ir pahrgahjiš par rohbeſchāš upi Drinu, ir atſitjuſchi Turku rohbeſchfarguš un eegahjuſchi Turkōš, un ſametjuſcheeš uſ weenu rohku ar ziteem nemeerneekeem. Serbeeſchi ar wiſu ſpehku iſtrahda ari pa Deenwiduš-Ungariju, lai waretu tur ſawuš tautāš brahluš eelareht uſ lihdſkarofchānu pret Turkeem. Gan Auſtrijaš waldiſchana tai leetai pakaf melle un ſtipri leedi, bet dedſigaš firdiš neleekahš apſlahpeteeš.

Iſ ahrſemehm. Serbijāš konſulš paſneediš Sultanam gala rakſtu, kurā Serbijāš firſtš peepraſa, ja pee wiſa ſemeš peedohd ſlaht taš ſemiteš Herzegowinu un Boſniju, tad wiſch grib Sultanu patureht par wirſwaldneeku. Sultānš ir ſchahdu rakſtu iſhī atraidijiš un tà tad Serbeeſchi un tāpat Montenegrēeſchi ir eerohtſchuš rohkā nehmuſchi, lai waretu reiſ to trumu gruntigi iſdſeedeht. Sultānš atkal iſdewiſ manifestu, ka wiſch Serbijāš firſtu Milanu par tahdu pahrgalwibu nozet no waldibaš. Bet firſtš Milānš ſinamš par to ne to ne-iſtaifa, jo wiſa ſeme ſtahw uſ wiſa puſi. Serbeeſchu kara ſpehkiš jau ir Turkōš eeſchā, pirmahš kauſchanahš bij wineem itin laimigaš, Turki wiſur behda. Wiſu ažiš luhko uſ Serbeeſchu karawadoni, generali Iſchernajewu, kaš ſenaf bij Kreewu deeneſtā par generali, atſtaukā gahjiš wiſch bij laiku par redaktoru pee kahdaš Pehterburgaš awiſeš un nu ſpalwaš weetā ſohbinu rohkā nehmiš eet Serbeeſchuš peſtiht no Turku juhga. Gadōš wiſch ir wehl jaunš, tilai 46 gaduš wežš un ar jaunekta duhſchibu un dedſibu.

No Turkeem. Wehl ta ſwaru mehliſte ſtaiga ſchurp un turp ſtarp karu un meeru. Herzegowinaš nemeerneeki ſchinīš deenāš bij druſzin apſtahjuſchi ar kauſchanahm, tà ka Turkeem bij eeſpehjamš, ſawā Niſiſch zeetokſni eeſlapeht prowiantu preeſch ilgaka laika. Serbeeſchi deewſſin waj ſpehš nowalditeeš no kara, kur tagad wiſeš jau ir uſ to ſagatawohtš un gan gruhti buhš wehl uſ preeſchu iſdewigakš laiš peegaidamš, kur Turku ſlohgš no brahlu kalleem nowetamš. Serbeeſchu un Turku lehgeri ſtahw weenš ohtram preti, til Drinaš upe ir ſtarpā. Weenš ſchahweenš un karſch ir kahjāš. Ser-

beeſcheem par wirſkomandeeri ir ſenakāš Kreewu generalīš Iſchernajewš. Bulgarijā dumpiš aug ažihm redſoht. Weena ſina iſ turenēš ſkan tà: „Bulgari eenehma Grabowu un Turku ſaldati ſlinter noſweeſdami muka prohjam. Filipopolē Turku kara ſpehkiš ir leelu pulku eedſihwotaju apſahwiš. Uſ Sultana pawehli tur ir 150 zeemi nodedſinati; wihriſchi, kaš nebij kalnōš ſabehgufchi, tiſa noſauti, 60 tuhkt. ſeewaš un behrni ir ſaguhſtiti un uſ Preeſch-Uſiju aiſweſti, lai tohp uſ tirgeem par wehrgeem pahrdohiti. Turku ſaldati dara warašdarbuš, kaš gruhti iſteizami. Kahdi 20,000 Bulgari ir zeetumōš eelikti, kur kahdi 2000 jau ir badu nomiruſchi. Noſauto un nomehrdeto lihki netohp paglabati, bet gul uſ eelchm iſſweeſti; žaur ſmaku rohdaš ſlimibaš, kaš atkal daudſuš aplauj. Bulgari ſpeeſti un kaitinati beſ mehra, ſlahpſt pehz atreebſchanaš un wiſa ſeme zelſeeš drihš kahjāš“

Iſ Turku ſemeš ſino, ka tur nu gan ſchinīš deenāš leelakš karſch zetahš. Boſneeſchi ir Sultana weetā ſew par waldineeku iſſaukuſchi Serbijāš firſtu; Herzegowinaš nemeerneeku pulki atkal Montenegrāš firſtu par ſawu galwu iſredſejuſcheeš. Tà tad nu buhš wiſi lohpa weenš leelš pulkš, kaš pret Turkeem eet. Serbijāš firſtš Milānš ir jau nobrauziš pee kara ſpehka, ſawu laulatu drangu tautāš ſargachānā pawehledamš. Ar wiſeem baſnižpulkſteneem ſwanija, ar leelajeem gabaleem ſchahwa, kad firſtš pa Belgradāš wahrteem iſbrauza. Erzbiſkaps ari nobrauza, kara ſpehku ſwehliht uſ laimigu karu pehz pilnāš brihwibaš. Serbijāš firſtš un tāpat ari Montenegrāš firſtš ir peenehmuſchi taš Turku ſemiteš, kaš wiſu rohkāš nodewuſchahš. Par ſihmi, ka Turku wirſwaldiba tur beidſahš, pee pirma leelgabala ſchahweena no Simoni zeetokſna nozirta to karoga kahtu, kur ſenaf mehdiš Turku ſlagu uſwillt. Serbeeſchu druſchinu pulki jau ir ſagahjuſchi Turkōš un tà tad karofchāna ir ſahlufehš ſtarp Turku un wiſa pušpawalſtneekeem Serbiju un Montenegro, ar lurahm nu ſtahwehš uſ weenu puſi wiſi tee ziti nemeerneeki, ari wiſi Bulgari. Kaut nu žitahm walſtihm iſdohtohš to leetu tà nowaldiht, ka taš karſch tohp til eeſch Turku ſemeš widuš ween iſkorohš. Sinamš, kad weenai puſei par daudš ſlikti iſeetu, kaſim waj tad neraudſiſhš to dſihwibu glahbt. Turku leelaiš kara ſpehkiš ſtahw tagad ap Niſch zeetokſni, netahlu no Serbijāš rohbeſchahm. Serbeeſchu leela kara ſpehka dala ſtahw ap Serbijāš zeetokſni Aleſſinaž 4 werſteš no rohbeſchāš, tohš 40 tuhktōſchuš komandeere manigaiš generalīš Iſchernajewš. Tà tad ap Niſchu buhš taš aſinainahš kauſchanahš; kad to panem, tad Serbeeſcheem zelſch uſ Konſtantinopoli ir ſtipri wakā un tee tad warbuht panahl to wehlabš, prohiti atpeſtiht ſewi un žituš kriſtižuš brahluš no Turku ſlohga, iſdſiht Turkuš un zelt atkal leelu Serbijāš walſti, kahda no 10. gaduſimtena paſtahweja, lihdi kamehr Turki 15. gaduſimteni to pa kahjahm ſamina. Wiſeem kriſtigeem buhtu japreezajahš, kad reiſ kriſtigaš walſtiš atkal tur raſtohš, kur Turku pušmehneſiš tagad wehl breeſmigi walda.

Englante pacluſu itin ſtipri Turkam rahda palihdiſibu, nahk kugi pilni ar wiſadu kara muniziju un ehdamahm leetahm, ir pat ſkaſteš ar ſelta naudu, ka Turkš lai ſpehji ſawuš ſaldatuš noſohneht.

Englante manidama, ka nu atkal wiſaš mihtam žahliſcham, Turku Sultanam, leelaš behdaš wirſu nahk, mehžina žitaš leelwalſtiš uſ to peedabuht, lai ar wiſu ſpehku noleedi Serbijai karu uſnemt, bet to gan nepanahlš. Kad Englante aiſ ſawahm andeleeš gudribahm ari ne pirkſtinu nežehla par

palihdsibu teem apspeesteem kriftigeem brakkeem un ahtrak pa Turku metahs, tad tomehr to tatschu newarehs sweschi leegt, kad kriftigeer paschi to nepanefamo juhgu, ja til spehj, nokratih. Un waj spehs, tas nu israhdsicees.

Fotografija sahlf kalpoht ari drukatawahn. Rupa Steffenhagen t. drukatawa redseju lapinas, us kurahm zaur fotografijas maschini bij wefela leela awischi lapa nobildeta us masas lapinas. Us 1 kwadrat Zollu bij pee 1200 bohkstabi un tomehr pee wisa sikhuma rakhs bij it gaischi lasams. Sinams kad ilgaku laiku tahdi sikh rakhi buhtu jalasa, tad gan azis fahpetu, bet tomehr skunste parahda, fo spehj. Parises aphegerechanas laikos ta bij leela leeta, kad zaur fotografijas palihdsibu wisgarakhs sinas spehja us masako lapinu falikt un tad zaur balodischi-pastnescheem nosuhtih, kurp gribeja. Tagad ari meera laikos schahdu skunsti sinas isleetah.

Bret faules duhrumu (Hitzschlag) regimentes dakteri Indija esohf par wisderigakahm sahleh m eewehrojuschu Dihna pulweri (pasihstamahs ruhktahs drudschah sahles). Kur faules schlaka zilweku jau ta aisnehmuf, ka winsch nespehj wairs sahles noriht, tur lihds 15 granu kihnina eesprize apatsch ahdas un laboschanahs esohf us weetas redsama.

No leelo **wall-reektu misahm** warohf taifihf kohf skaisfu, dseltenbruhnu sehwu, ar fo war drehbes sehwieht jeb kohfu beizeht. Schih misas lihds schim mehds a semé sweest un zaur to ischkehrda leelu mantas gabalu.

Wisjannafahs sinas.

Muhju Kungs un Keisars no ahrsemehm nahkdams un wehl beidsamajahs deenas fatizees un draudsigas farunas turejis ar Bahzu keisaru 20. Juni un ar Austrijahs keisaru 26. Juni greschahs us mahjahm un 28. Juni eebrauz Pehterburga. Walschkanzleris firts Gortschakows, kas ari gribeja brihwlaizinu nemtees, paleef pee Keisara, jo dedsigas darischanas Turkos peeprafah, ka jastahw nomohda. Bismarcks dsihwo Rissinas amota, bet il pa brihscham nobrauz pee fawa keisara, tam fawas dohmas preekscha liddams, ka walschdarischanas jastuhre.

No ahrsemehm. Stary Turku semi un Serbija karfch nu ir eefahzees. Ahinis jau ir isleetas un ka leelahs wisas tais pirmas lauschanas Serbeescheem ir wirsrohla palikufi, laut gan Turki ari no fawas pufes daudsinahs par uswaretajeem. Generalis Tschernajew Rischas tuwuma salahwa Turkus ta ka tee leelohs gabalus pamefdami behga; tapat ari eenehma Alpalanku. Dhtr Serbeeschu generalis Olimpitsch ari bij laimigs lauschana un eenehma Turku zeetofni Belinu ar wiseem Turkeem.

Turkeem ir us Dunawas upes wairaf fara fugu, tee nu taifahs ar teem braukt un apschaudiht Serbijahs pilsehtus Belgradu un Semlinu, kas pret tahdahm behdahm nau deesgan apzeetinati. Serbeeschu gan waretu upes nogremdeht paslepenohs pulwera buzinus, ka newar ar lugeem peebraukt, bet Dunawa ir pehz leelwalschu deribahm upe ar swabadu andeles zeku, kur tahdus torpedo-bufus nau brihw gremdeht. Ta tad nu zitadi tee pilsehti buhs ja-apzeetina. S.

Putni un semkohpiba.

Muhju laikos wehl deemschehl atrohdahs putneem daudf eenaidneeku, kuri ne-apdohmadami jeb nesinadami, kahdu labumu wini mums atnef, ispohsta winu pereklus jeb paschus tohs dschwneekus newajadfiga wihse mohza un nomaita; ta-

pehz tad nebuhs wis nepareisi, kad putnu labdaribu preeksch zilwekeem apluhkofim un to atfihdami par wineem us preekschu wairaf sahlfim gahdaht un pateizigi buht. Waram gan fahikt, ka atrohdahs ari tahdi mihri, kuri fen winu labdaribu atfinuschu un par teem mihligi gahda, tee paschi ari dohd to leezibu, ka daudf tuhlfstoschu zilweku rohkas to nespehtu padarikt, fo weens jeb wairaf pahrischi putnu isdara, to mehse ihstene redsam pee tahs ilgadigas kustonu nopohstichanas zaur putneem tiklabi meschös, laukös, ka ari dahrsös. Jau ir zilweki isprohwejuschi putninus nihdedami paschi nolafihf tahrpas no kahposteem jeb augtu kohkeem; bet schis publinfch nau nekad par pilnigu isweizees. Kahds dahrsneeks stahsta ta: „manä treipuhfi bij trihs leeli rohschu kohfi no wairaf ka pahri tuhlfstoschu lapu-utihm apstahfi, es eelaidu treipuhfi weenu sikhiti, ta schurp turp skraididama atrada ari rohchi kohfus un mas stundäs kustonus apehsdama tohs pilnigi bij notihrijse.“ Kahds grafs atkal ta nostahsta: „1868. gada manä dahrsä gadijahs til daudf ehdaju, ka tee wisas lapas no kohkeem nopohstija un tohs skaidri plikus atstahja. Rudeni es pamaniju, ka us wiseem kohkeem un sareem bij ne-isskaltams pulks scho ehdaju pautinu fahdehti. Es liku tohs par dahrgu maffu nolafihf, bet schis darbs nekurp negahja us preekschu. Te us weentreis ikdeenas sahka parahditees pulzini sehrstu un sikhlichu, un azihm redsoht masinajahs ehdaju perekli. Pawafari pereja masakais 20 putninu pahri manä dahrsä un jau ohtra gada bij wisi kohfi no kahpureem tihriti, ta ka tee fawä pilniga safumä atkal parahdijahs.“ No tam tad redsam, ka putnini labpraht peemahjo tahdas weetas, kur tohs laipni usnem; tad sinams ari wini fawu usturu mekledami zilwekam par labu tohs skahdigohs kustonus nopohsta, jo teem preeksch sewis un wiswairaf faweem behrneem pulka baribas wajadfige. Ir nowaltehts un isrehkinahs, ka farkangusits weena pascha stunda lihds 900 muschu pabrufke. Stehrti un zeelawas nes faweem behrneem katra stunda lihds 36 reises baribu ar daschadeem kustoneem. — Kohfu dahrscheem un mescheem ir sikhites no leela labuma, tapehz ka tahs tohs ehdaju pautinus nopohsta. Weena mescha taurina mahdite dehj weena wafara ne reti diwi reis 600—800 pautinu, no kureem tee puhkainee kahpuri zetahs; bet weens pats sikhlichu pahris ar faweem behrneem pabrufke tahdu pautinu wairaf tuhlfstoschu weena pascha deena. Dsenits misu atkabinajis isnem wisu perekli no fawas weetas un fapuze to preezigi lehkadams. — Ari muhsu swirbulis ir semkohpim draugs un labdaritajs, jo weens weenigs pahrits nedeta pabrufke wairaf nekä 2000 tahreku preeksch faweem behrneem; tapehz newajadsetu wis us wina launu prahtu tureht, kad tas reis ari pekerahs pee kirscheem jeb pee kweeschu wahrpas. — Tapat ari pubzes wafaros jaltetamas nopohsta daudf meschakustonu un naktstaurinu. Ust pits ker peles preeksch faweem behrneem, strads stary ziteem ari osolawaboles u. t. pr. Kad nu scho putninu darboschanohs mums par labu tuwaki apluhkofim, waj tad wehl zeetifim kad nebehndneeki sehni, kahrti panehmuschu nogrubfch beddeligu ligsdus; waj wehl meerigi skatimees, ka mahnu tizigee pubzi jeb uhi peenaglo ar isstepteem spahrneem pee staka durwihm, waj laufim dscedataju putninu behrnus isnem, tohs eeflohdshf un apzeetinaht, waj smeefimees par to, ka wezais Juris schagaru panehmis leelahs peektdeenas un pirmahs leeldeenas rihä, kamehr ziti laudis wehl gul, — daufahs ap wisahm paspahrnehm swirbulus tam gadam no mahjahm isdihdams un tad schagaru eefweesch kaimina kweeschu lauka, lai tee tur

eijohit ehit; waj fchauſim pawafari ſtraſdus pehz winu zepetſcha fahrodami u. t. pr.? Ne, ne; to wiſu nedarifim wiſ; bet gahdaſim labak, ka mehſ putninus few peelabinam un par draugeem dabujam; un taſ wiſlabaki notiks tad, kad teem ne tik ween atkaujam meerigi dſihwoht muhſu dahſoſ un pajumtoſ, bet ari wehl uſ to peepalihdſam, ka teem raſtohſ derigaſ weetinaſ preekſch ligſdu taiſiſchanaſ un peretſchanaſ; kad nenopohſtiſim tahduſ kohkuſ, kuroſ zaurumi preekſch peretſchanaſ, bet turklaht iſliſim trubbaſ un kaſtiteſ preekſch ſtraſdeem un ziteem tahdeem putnineem, kaſ dohbumdoſ pere; tad ari ſchee laipni pateitdameeſ ne tik ween ka ſkati uſſwelpſ un padſeedahſ, bet nolafiſ wehl tahpetuſ, kniſchuſ un kulainuſ no kahpoſteem un kohkeem.

Putnini paſchi, it ihpaſchi ſtraſdi, ir ſawâ ſtarpâ lohti faderigi, tapehz wari preekſch wineem wairak kaſtiteſ tuwu kohpâ, jeb ari weenâ paſchâ kohkâ uſſtabdiht, tik uſ to jaluhko, ka ce-eſchanaſ zaurumſ nahk uſ rihta puſi un buhdinaſ preekſch maſakeem putnineem ne ſemaki kâ 10 un ne augſtaki kâ 20 pehdu no ſemeſ; preekſch ſtraſdeem augſtaki. Daudi ſemkohpi, kaſ tohſ weefinaſ jau uſnehmuſchi, deeſgan par teem preezajahſ.

G. M.

Nihdjeneekſ Kuhbaſ ſalâ.

Kahliſ luhkoja ahtri uſ ohtru puſi; preekſch winu azihm bij Kuhbaſ ſala iſplatiſta, un Hawannaſ bahka ſteepahſ kâ ſmalka ſtrihipina pahri par juhrmalas klintainahm ſeenahm. Gan breeſmigag klintiſ tam luhkoja pretim, bet no ſchihm pazehlahſ nepahreddſamſ pulkſ juhraſ-putnu, kuro par wiſneem lidinajahſ baribu meſledami un ar aiſſmaſuſchi baſi tik breeſmigi blaudami, ka juhraſ wiſku duhſchana, kaſ pee klintihm lauſahſ, no tam tapa aptreekta.

Kugim pamamaſ tuwojoteeſ kraſta malaſ arween jo ſkaidraki rahdijahſ. Pee klintihm mainijahſ gaiſchaitſ ſakumſ ar tumſchajeem almineem. Wiſſ kalwaſ jau wareja redſeht miſſigohſ bananu kohkuſ, kuro ſawuſ ehmiſguſ ſaruſ kâ tobrau galuſ weenu uſ ohtru ſakrahuſchi; ſmuidraſ palmaſ ſchuhpoja ſawuſ garahſ lapuſ ribta wehſminâ. Zeedru kohki ſteepahſ kâ ſtaltas piramideſ uſ augſchu, teem blaſam lepojahſ aplam reſni pulku-kohki, kureem wareja noredſeht, ka tee jau gadu ſimteneem pret wehtrahm un gaiſu zihnijuſcheeſ. Klintiſchu pliſſumſ noſlahja pahreelzigi tibteni ar ſawahm kuplahm lapohm un kaſuſpukeſ tohſ apſedſa. Papagaili leelôſ pulkôſ mahjoja kohkôſ, un jo tuwaki pee ſalaſ nahza, jo raibaka ta iſſkatijahſ. Wiſſ kuga bij wiſneem pilnaſ rohkaſ darba, tadehl wareja Kahliſ netrauzetâ meerâ wiſu apluhkohht. Winſch gan bija daudiſ jau grahmatâſ laſiſiſ, bet kaſ ir labakaiſ aprakſiſ pret tahdu brihdi?

Ar katu azumirkli iſſkatiſ pahrgrohſijahſ. No laba wehja dſihtſ un no juhraſ ſtraumeſ neſtſ kugis arweenu wairak tuwojahſ ſalai, kaſ ir iſpelnijuſi, ka to par puſi ſtarp Antiku ſalahm un Spanijaſ dahrgako pebrli ſauz.

Hawannaſ augſta bahka, kuraſ gaiſcho nguni kugineeki jau leelâ tablumâ redſ, arween jo ſkaidraki tapa redſama. Pa kreſjai rohkai bij redſami augſti kalni un trihſ pilſeht, kuro ar ſawahm baltaſm ehklaſm un ſtolteem baſnizaſ tohrneem warenu kohku pawehni lohti jauki iſſkatijahſ.

Nu parahdijahſ laſmanu laiwina, uſ kuru kapteiniſ ſen jau gaidija. ſchi danzoja weegli pa juhraſ ſtraumeſ wiſneem un tai nahza gruhti kugim klahtu tapt. Pehdigi iſdewahſ laſ-

manim tauwu no kuga ſakert. Nu laiwina it drihſ tapa peewilkta, un laſmanis uſklaſpa iſmanigi, kâ wahwerinſch uſ kugi to weſt Hawannaſ ohſtâ.

Kapteiniſ, wezſ kugineekſ, jeb, kâ juhrineeki mehdiſ ſazihht, „wezſ rohnis“ bija jau no eeſahkuma Kahelim laipnigu prahtu rahdijis un garâ zelâ taſ winam bija lohti mihiſch tapis. Winſch peegahja pee Kahra un ſazija: „Nu, jaunaiſ draugſ, mehſ it drihſ buhſim paſauleſ wiſubrangakâ ohſtâ, kura tuhſtoſcheem kara kugu ruhmeſ deeſgan. Tur Jumuſ buhſ ko redſeht. Taſ iſſkatakſ druſku zitadſ, kâ Nihgas weza Daugawa. Redſeht, ſtraume neſ muhſu kugi uſ ſaweem kameeſcheem tik weegli, it kâ wina wehderſ buhtu tuſſch kâ kuga leitnantam, kaſ nupat no rihta wakſ nahk!“

Tâ ari bija. Ahtri tuwojahſ kugis ohſta wahrteem, kâ daba pati no klintihm taiſijuiſi.

„Redſat ſchê, Bolert, warenohſ klintiſtabuſ, kuro uſ augſchu ſteepjahſ, it kâ tee gribetu debetiſ uſklaht,“ kapteiniſ ſazija, „un wiſſ teem tohſ leelgabaluſ no teem zeetokſneem Morro un Kabana weenâ puſê un Fuerte de la Punta ohtrâ puſê. Neweeneſ kuga wehderſ neſpehſ winu dſelſchu pupaſ ſagremohht. Neweeneſ kugis newar ſchê ar waru ee-eet; jo preekſch pee-eeſchanaſ pee ohſta wahrteem taſ taptu luyu lupâſ ſaſchautſ. ſchê ir daba wairak darijuſi, nekâ zitâ kahdâ weetâ zilweku gudriba ſpehjuſi iſdariht, un ka ſlohpee Spaneeſchi tur augſcham zeetokſnu taiſijuiſchi, norahda, ka tee ta ohſta wehrtibu paſiſt.“

„Waj redſat tur tahſ diwi laiwaſ, kaſ ar wiſneem zihnidamaſ ſchurpu brauz?“ kapteiniſ wehl ſazija. „Weena no tahm mumſ atwedihſ muita uſtraugſ un pee teem Juſ redſeht, kahda winu uſtiziba ir. Ohtrâ ir dakteri, kuro nahk pahreelzinateeſ, waj mumſ ari labi maiſe ſmek. Winu darbſ ihſti ir luhkohht, waj kuga laudihm nau lipigaſ ſehrgaſ, to-mehr tee ne pehz weena ſlimneeka neluhko, kad ari puſe no wiſneem kuga laudihm ſlimi guletu, bet dſer ar preezigu prahtu ſchêri wiſnu, ar kuru kapteinim tohſ jazeena, un kaſ teem wairak ruh, nekâ wiſu kugineeku weſeliba.“

Wiſſ notika, kâ kapteiniſ bija ſazijiſ. No kapteina apſweizinati tee beſ kaweſchanaſ ap galdu noſehdahſ un dſehra, it kâ tee weſelu nedeku buhtu ſlohpeſ zeetuſchi. Pehdigi tee pazehlahſ un atwadijahſ no kapteina, beſ ka tee tam kahdu jantachanu buhtu preekſchâ likuſchi un aiſbrauza ar ſawahm weeglihm laiwinahm, katra no ſeſcheem nehgereem airta. Tuhtit tapa kugim ſlaga uſwilkta par ſihmi, ka taſ drihſt netrauzehſ ohſtâ eebrault. Kahdaſ reiſeſ tapa no kuga ar leelgabalu ſchautſ zeetokſneem par apſweizinaſchanu, uſ to tahſ tapat atbildeja. Jaunſ ehmiſg ſkatiſ nu Kahelim preekſch azihm ſtahdijahſ. It kâ zaur burmibaſ ſpehku bija uſ reiſ juhra ap kugi aplahta no leela pulka maſu laiwinu. ſchiſ beſ bailehm kugim tuwojahſ tablu zetu braukſcheem juhrineekeem leelu pulku wiſodu augtu peefohlibt. Kahliſ tur redſeja augkuſ, kahduſ ſawâ muhſchâ wehl nebija redſejiſ. Tapa peedahwati leeli un ſmuki ananaſi, kahduſ Kahliſ Nihgâ nebija redſejiſ, brangakahſ bananaſ, orangſchaſ, meloneſ, wiſgeſ, kokuſ-reekſti ar ſmekigo peenu un kohdoleem un daudiſ ziti augki. Ziti atkal peefohlija zigaruſ, zaur kureem Hawannaſ pilſehtſ wiſa paſaulê leelo ſlawu eepeelnijiſ, un kuruſ tabaka paſineji lohti eezeeni. Katris ſkatiſ baſi ſawu prezi uſleelija; bija it johzigi ſchohſ uſſkatoht. Kahliſ kahduſ augkuſ nopirziſ tohſ bau-dija raibo kauſchu pulku apluhkodamſ. Tur bija nehgeri,

zambosi, mulati, terzeroni, kwarteroni, mestizi, kreöti un dafchi no baltajeem. *) Kä katrai schkirai zitada ahdas fehrwe bija, täpat ari bija katrai zitada gihmja forma un zitads apgehrbs; likai weena leeta bija wiseem weenada, prohti: leela, no salmeem pihta platmalu zepure, ko tee sambbrero jeb ehnaš deweju nosauz. Scho derigo galwas apsegu tikai tee pareisi proht zeenih, kas paschi sem faules stareem karstās semēs mahjojuschi.

Lasmanis runaschanas truhbu panehmis, pawehleja teem prohjam eet, un azumirli tee us wisahm pusehm par fuga malahm fawās laiwinas celehza. Nu bija atkal flusums us fuga. Laiwinas fuga palakgalā palikuschas schuhpojahs un kustejahs mudri kā delfini (leelas juhras fwis), kas ap fugi leelā pulkā spēhlejahs.

Kugis bija laimigi starp abeem wareneem klintsstabeem, kuri no juhras nemehtotā dskumā us augšchu steepahs; un kuras par Hawannas atflehgu war saukt, zauri tavis. Tikai par scho zelu ween war ohstā eetapt. Kä milsigs gulbis peldeja „Laba zeriba“ us ohstu.

Kapteinis bija sawu jauno draugu fuga preekščgalā nowedis, kur pahrliekam jauka isflata winu azihm atklahjahs. Winu preekščā bija leelā pusrinki ohsts, kura malā, palatinā pajehlahs patš pilsehts.

Kapteinis peenahza atkal pee Kahrla. „Waj nau teefa,“ taš preezigi fazija, „ka schi raiba pasfaule atlihdina Zums weentulibu, ko us fuga esat pawadijuschi, täpat, kā brangee augi prašto kugineeku baribu? Bet apluhkojat scho ohstu! Ohtru tahdu, kā scho, Deews pasfaulei nau dewis. Gruntš preekšč enkura ismeschanas ari nekur pasfaule nau tik labš, kā schē. Kas par leelu pusrinki! Zik meerigi uhdens spohgulojahs! Kas par brangu patwehrumu pret wehjeem! Lai ari abra, us juhra, auka lauktu, wehtra wisnus kapatu un bahlas augstumā gaisā fadsihitu, schē walda meers. Un kad ari abra wikri fuga seenas dawsitu, ka tahs kā sawuschi ahboli fashchihstu, schē kugis tik drohschi stahw, kā buhwplazi. Juhras wara lihds schai weetai nesneeds. Nau, kahds mastu meschs kē gaisā steepjahs! Reti kahda walšis buhs pasfaule kuras karogs schē neplewinajahs! Kad Zums kugineeka azis buhtu, tad Juhs katras tautas fugi ari bes karoga pasihitu. Es pasihitu leelā tahlumā lepno Angli, wehja pilno Franzi, nebehdnigo Dahni, rahmo Hollandeeiti, nopeetno Wahzeeti, kuhthro Turku no Afrikas krašteem un weeglo, wiltigo Greeki, weiklo Amerikaneeti un flinko Spaneeiti, kuri schē isleelahs par leeleem kungeem.

Kapteinis tapa aiskawehts sawā runā, jo lasmans enkuru ismetis un sawu peenahlumu isdarijis peenahza un atdewa fugu waldischanu kapteinim atpakal. Schim nu bija no jauneka ja-attahj un amata peenahlumi ja-ispilda. Kahrlim bija it mihli, ka kapteinim wairš nebija watas winu mahziht kugineeku gudribā, no kuras taš gandrihs neko nesaprata. Wifs, ko kapteinis no sweschu tautu kugeem stahstija, bija tam pa

weenu ausi eegahjis un par ohtru atkal wehja aistezejis, jo wina azis luhkoja us pilsehtu ohsta malā un kauschu pulku platahnu lohku pawehnt. Kahrlis leelako wehribu greesa us smukajeem nameem ar plakaneem jumteem, wirš kureem laudis zeereja. Tahdu namu nebija wifai dauds. Sewehrojams bija, ka lohgi pee nameem gandrihs no semēs lihds pat jumtam sneedsahs, un ka teem glahses weetā par ruhthem bija dsellu drahtes pinumi, zaur kureem wehisch wareja zauri wilktees. Tahdas paschas ar drahti ispihtas bija ari aplam leelahs durwis, kuras ar namu leelumu ne buht lohpa nesakrita. Us eelahm gar ohsta malu, kuras faule ar saweem stareem wehl nebija eesahkusi dedsinah, laudis nudseja kā bites. Daudis no wifadas meefas ahdas speedahs zits gar zitu, jeb stahweja un apluhkoja stalto andeles fugi, kursch nupat sawu enkuru bija ismetis, un kuru, kā stuhmanis Kahrlim fazija, daudsi pee wahrda pasina, tapeh, ka tas schini ohstā jau dauds reis eebrauzis.

Bagatās drahnās gehrbtas kreöleetes zeereja no kahda nehgera pawaditas, gar ohsta malu. Zitas lihahs sewi nesektš nestees jeb sehdeja weeglš ratš, kur knaschi sirgi bij eejuhgti un raibi gehrbts nehgeru sehns jahdams bij par brauzeju. Sawichu druhimā Kahrlis ihpaschi dauds nehgerus redseja, ziti waj nu ehrmigās raibās drehbēs gehrbti kā pahwi gresnojahs, ziti puspliki sawu zetu gabja. Wifš smehleja zigarus; pat nehgerenes un zitas seeweetes no semakas kahrtas, it kā tahs buhtu gribejuschas wihreeschus schini leetā pahrspeht. Kahrlis wehlat dabuja pahrlieezinatees, ka ari augstakahs kahrtas seeweeschu pilsehtā un it ihpaschi us semehm Kuhbas falā smehleja.

Lohhti smuka, ar dahrgem dekeem noklahta laiwina greesa jauneka wehribu us sewi. Dani sehdeja lepniš drahnās gehrbti lungi un tapa no feschem nehgehreem kugim klahit airta.

Scheem wajjadseja augstas kahrtas kungeem buht, jo kapteinis steidsahs pee fuga malas teem pretim, pawehleja trepes nolaiht un sneedsa patš teem rohku pee uskapschanaš.

Dauds gohdu un zeenibu weens ohtram rahdijuschu sweschee lungi apsehдахs ap galdu telti, kuru ahtri wirš fuga ustaisija, lai patihlamas wehsminas pret faules karstumu netruhktu. Wifš tapa ar dahrgato wihnu un swalkakeem Hawannas zigareem usnenti. Kahrlis wifu wareja dsirdeht, par ko telti runaja, lai gan tas gohdu prasdams labi tahlu no tahs bija atlahpees. Waloda gabja par fuga lahdiinu, jaunakahm sinahm is Wahzijas, Anglijas un Franzijas, par prezhem, kuras kugis wedihš atpakal braudams. Runahs tapa frantschu waloda. Katriš wahrds, kā jau pee augstas kahrtas laudihm to mehds dariht, tika kā us swareem noswehrtš.

Ap pusdeenas laiku sweschee lungi aishrauzja, tikai weens palika atpakal. Schim kapteinis wisleelako zeenibu bija rahdijis.

„Waj ar jums nau kahds jauns zilweks lihds atbrauzis, kas no Winklera is Rihgas pee manim suhtihš?“ taš us kapteini fazija.

„Ir gon,“ kapteinis atbildeja; „es nupat gribeju to Zums preekščā stahdiht.“

Wifsch Kahrlim meta ar rohku, lai nahloht klahit. —

Kahrlis fatruhlahs. Wifsch fajuta, ka nu tas brihdis bija peenahjis, kur tam jauns dsihwes zesch bija ja-usnem, un ka no ta wihra, kuru eeraudstija, mas wareja laipnigu waigu zereht. Nesmuls waigs, gluhnedamas azis un strupa waloda leezinaja, kā wezajam nau laipniga firds, täpat tam ari no

*) Ballee zliweli, kas Giropā dsimuschu, tohp Deenwid-Amerikā nosaukti tschapatons, Kuhbas falā ari wezee kristiti; no scheem Amerikā dsimuschu behrni tohp kreöti fauliti. Zambosi ir tee, kureem weens no wezakeem ir nehgeris un ohtris Indijaneets (wezee Amerikas eedshwotaji, ar farfanu meesu).

Behrens	no	balta	tehwa	un	nehgerenes	tohp	faults	par	mulatu;
"	"	"	"	"	mulatenes	"	"	"	terzeronu;
"	"	"	"	"	terzerones	"	"	"	kwarteronu;
"	"	"	"	"	kwarterones	"	"	"	kwinteroni; fchee
"	"	"	"	"	Indijaneetes	"	"	"	gandrihs sawisam
"	"	"	"	"	mestiges	"	"	"	hällti.
"	"	"	"	"	mestiges	"	"	"	mestizi;
"	"	"	"	"	kreöti	"	"	"	kreöti.

waiga wareja noredseht, ka tas sawas leelas bagatibas deht bija lohti uspuhtees.

Kahrliis peenahza klah un palkanijahs preeksch swescha lunga. „Don Saverijos Schneiders!“ fazija kapteinis.

Sweschais lungs lukhoja us jaunekli no galwas lihds kah-jahm. „Wehl lohti jaunš!“ tas nurdeja.

„Don Schneider,“ kapteinis pasmeedamees fazija, „eeweh-rojat tohs sakamohs wahrduš: jauniba nau bes tikuma, un we-zums nesarga no gekibas. Nebhdajatees neko par don Boler-ta jaunumu.“

„Waj Zums preeksch manim ir wehstules?“ Schneiders par kapteina wahrdeem sa-ihdsis jaunekli jautaja.

Kahrliis tahs tam nodewa. Bezais tahs lasija bes ka kahds buhtu warejis nomaniht, waj tam sinas bija pa prahtam jeb ne.

Kahrta firds stipri puksteja. Ko bija tam, ka sweschneekam, Sawannas pilsehta eesahkt, ja schis to ne-usnemtu, jeb, kad to weetu, ko Winklers tam tik zeeti bija apfohljies, zits kahds jau buhtu eenehmis, jeb ari, ja tas weenigi sawa jaunuma deht taptu atraidihts?

Wehstules lasijis Schneiders us Kahrli fazija: „Waj Zuhš schodeen jau no fuga aiseefect?“

„Notiks ka Zuhš pawehlat, jo no Zums tohyu deenesta nemts, ka man Winkler lungs ir fohljies,“ Kahrliis palkanidamees fazija.

„Ko Winklers Zums Ribga fohljies, ir mana wahrda notizis,“ Schneiders ibgni fazija, „un es ne-esmu nekad sawu fohlitu wahrdu atpakal nehmis: Man buhtu mihtaki, kad Zuhš ne schodeen, bet rihtu agri nahktu. Es atsuhfischu nehgerus, kuri lai Zuhsu leetas us manu namu aifnes. Lihds tam laikam weseli!“

Nemihligā waigā atwadidamees galwu pret Kahrli srupe pakustinajis un kapteinim rohku sneedjis, winsch uokahpa pa trepehm laiwinā un aifbrauzā.

Kapteinis winu pawadijis atnahza atpakal un lukhoja us Kahrli fmaiddams. „Kā Zums Zuhsu nahkamais maises-tehws patihl?“ winsch jautaja.

„Es melotu, kad fazitu, ka winsch us weetas manu mihle-sribu eemantojis,“ Kahrliis kameeschus raustidams atbildeja. „Bet

waj tad winsch ir Spaneetis, ka Zuhš to par Donu fungu fauzat?“

Kapteinis atbildeja: „Kuhbas kalwā ir katrs zilweks ar baltu meefas ahdu dons, tapehz, ka tas pee baltajeem peeder un Giropeetis; schee peeder pee augstakahs kahrtas ir tad, kad tee tik tulschi buhtu, ka ubagi, un tee, kam tumschaka meefas ahda (kreōli, mulati zc), newar ne buht ar scheem lihdsinatees. — Es nebrihnohs, ka Zums Schneiders tahds ehrmigs lukainis rahdahs buht. Winsch ir wezpuišis un leels sibtstulis. Zuhš sinat, ka tahdeem ir sawi untumi un sawas gekibas. Winsch nau wis laipnigs; bet esmu ari no wina dsirdejis, ka winsch tam, kas wina ustizibu reis eemantojis, wisas weetas pilnigi ustizohkt. Winsch ir Sawannas leelakais tabaka un zukura kohpmanis. — Ja Zuhš ar winu newarat lahga istikt, tad nedohmajat, ka pee wina esat peekalti, ziti kohpmani Zuhš labpraht usnems. — Kugis schodeen wehl netaps islahdehts, un Schneider lungs ari newehlahs, ka Zuhš jau schodeen weeta eestahjat — laikam nau wehl Zuhsu kambars ar wisahm waijadsibahm apgahdahs, — ir mums watas un waram pret wakarū, kad karstums buhs pahrgahjis, pa pilsehtu eet pa-staigabt.“

Kahrliis bija apnizis us fugi buht, un labpraht scho usai-zinaschanu peenehma. Sauls stari bija gaisu tik lohti sakar-sejuschi, ka pat us fuga wirsu to wairs newareja panest.

„Waj sinat, braukim labak tulihst us pilsehtu,“ kapteinis fazija, „jo ari wirs fuga tohy jau padauds karstis.“

Winsch lika laiwu no fuga nolaiht uhdent un drihs pehz tam tee iskahpa malā. Gelas, kuras preeksch ihfa brihscha no laudihm mudscheht mudscheja, bija nu leela karstuma deht ka ismiruschas. Lohgi bija aifsegti, durwis aifklahtas, un reti kahds nehgeris pa namu ehnu laipodamees sawu zeku gahja. Pilsehts rahdijahs ka ismiris, nahwes klufums wijur waldija.

Karstums, jau us fuga nepazeeschams, bija eelās jo leels. „Steigimees,“ kapteinis jaunekli pee rohtas twehrtis fazija, ka tohyam kahda trakteeri.“ — Tahdu bija ohsta malā dauds.

(Us preekschu wehl.)

Latw. Awischu apgahdatais: J. W. Safranowicz.

Studinaschana.

Studinaschana.

No Sakahsmuichas pagasta waldischanas teel zaur scho wiš tee, kas to pagasta teefas un pagasta waldischanas sribwera amatu usnemt gribetu. usfizinati. 17. Juli f. g. ar sawahm atestatehm pulksten 11. preeksch pusdeenas schē eerasites. 2

Sakahsmuichas teefas namā, 12. Juni 1876. (Nr. 306.) (S. W.) Pag. wez.: R. Goffmann.

Protagts

to nakti us 23. Mai Labichu Kuscul fainneekam Kristas Krikkē no ganibahm 5 gadus wezs melns sirgs ar ihfu asti un rehti awaksh wehdara no luita ylebsumā. Kas sinas veenes, ka war sagto sirgu at-pakal dabuht, tas dabuhs

10 rubl. pateizibas maffas.

Wiš tee, kam tabda flaidra parabdu prasischana jeb parabdu maffaschana pee nomtruschā krohna Zim-meres Zann-Drine mahju fainneeka atlituschahs man-tas buhtu, teel zaur scho usfizinati, sawas parabdu prasischanas jeb parabduš, wehlakais lidds 10. Juli f. g. pee Pentules pagasta teefas uhdoh, jo webz schi termina parabdu prasichati wairs netiks klausiti, bet parabdu slehpeji ar dubultu maku awilkti. 2

Pentules pagasta teefā, 12. Juni 1876. (Nr. 42.) Preekschfchēd.: J. Elladregel. (S. W.) Sribw.: Joh. Krafft.

Stohlas behrni

teel laiyni usnemti Zalgawas vill pee sribwera A. Zimmermann.

No Dohbeles latw. draudfes preeksch schihdu mi-fiones tika eemalfati 10 rubl.

G. Seefemann, Zalgawas wahzu mahj.

Laulatee draugi Ans un Dahrte Sperle grih to meitas dehtu Jane Grünberg par sawu dehtu pee-nemt (adopteereht). Kam nu kahdi eemefti tam preti buhtu, tas teel usfauts 15. Juli f. g. pee Schuhlites pagasta teefas meldeees, jo webz tam neweens wairs netiks klausibts. 1

Schuhliti, 14. Juni 1876. (Nr. 140.) Preekschfchēd.: J. Meyer. Sribw.: Berg.

Wifadus

nandas wehrtibas papihrus

peht un pahrdohd

Danl. Minus,

Rihgā, wehwereclā, pascha namā pee linu-swareem.

Kā Pateijas Zahnis sawu buhschann kohpis. Arzaju laudihm par preekschidmi farak-sibts no G. S. Brasche, Ribzes un Wabries mah-žitaja. Matka 75 lap.

Abbolu-Dahrneeks,

jeb pilniga pamahzischana wiffadus angligis dabra-loblus audfinaht un lohyt, farakšita no Zahna Ehrmanns Ribgra. Matka 40 lap.

Masais

Sakau Dahrneeks,

jeb derīgi padohmi, ka wiffadas dabru faines ja-fehj. jakohj un seemā jaglabba, sedklas ja-audse un t. j. vr. webz dauds gaddu isprohweschanas, (ar masu awrissi un dabru katenderi klah) farakšiti no S. Klewera, Kalletumischas dahrneeka. Matka 35 lap.

Schis un tas, sweschis un patš. Pasalās, mihklas, stabitiat un blehnu dseefmas jeb sines, farakšitas un famelletas no J. Bankina, Alf-traulles stohlmeistera un ehrgelneeka. (Dhris trahjums.) Matka 25 lap.

O. F. N. Hausmana buhwofku andeles weeta, pee esera wahrteem,

peedahwa leelâ krahjumâ: buhwofkus, dehtus, spahres, laktas, laustus afmi-
nus, englischu un kreewu keegelus, kalki, granti, zementi, gipsi, rohri, ska-
lus u. t. j. pr., lâ ari amsterdames wislabafahs kaleju ohgles, malku, ohsolu,
behrsu, alkshuu, ohfcha, egles un lagsda kohkus preefch stelmachereem,
dichlereem un ziteem. 1

Sludinaschana.

Jann-Swirlanka turgus netapsi pee
muischas turehts, bet pee Jann-Swirlanka
Zahrtshun frohga 19. Juli. 2

Jumprawmuischâ pee Bauflas ir tee

labee kalki

par to wezo zenu dabunami. Plohsta
pahrzelschanahs par welti. 1

O. W. Krügera buhwofku andelesweeta,

Zelgawâ pee esera wahrteem.

peedahwa leelâ krahjumâ: afsahgetus un apa-
tus buhwofkus, preefchu un eglu dehtus,
spahres un laktas wisadâ webrtibâ; enalischu
wislabafahs kaleju ohgles, keegelus, mahlus,
dakstinus, kalkus, granti, zementi, gipsi,
famaltu un gabalds, pleena afminus, needres
un skalu pihtes un ohsola ritenu lohtus.

Wispadewigi finamu daru, lâ leelu krah-
jumu daschadu

tapetu sortes

efnu dabujis un par lehtalo malku pahz-
dobdu, pasemmigi luhgdams zeenitus dirzejus
mant apmekleht. 2

J. Kallmanowig,
faukts Westermann,
Bauskâ.

Superfossatu, no Packard Ipswichê

fas tē jau 15 gadus par labu atrahts un fawas
labas ihpafchibâs deht jau pirmâ semlohuju is-
rahdfichanâ 1865. gadâ medali dabuja, pahrdohd
no lehgera

P. van Dyk,
Rihgâ, leclajâ smilfchu eelâ Nr. 1.

Diwi neweenadi behrnt, jeb grahmatina, kurrâ
stahstis un pamahzifichana: lâ buhs un lâ nebuhs
ar lohpinem dshwoht, farakstita preefch behrneem.
No Chr. Schönberg, Ruzzawas draudses fsholmei-
stera un ehrgelneefa. Rakfa 6 kap.

Akmen-obgtu darwu, juntu-papi

un

Belgijas wahgu smehri

pahrdohd no lehgera

Danl. Minus,
Rihgâ, wehwer-eelâ pee linu fwareem.

Mahzefkis

preefch material andelesweetu teel meklehts.
Beeteifichanohs nem J. Friederichs Zelgawâ
preiti. 2

Brandwihna degis ar la-
bahu paradifichanahm, pre-
zejees jeb neprezejees, war weetu dabuht
Jumprawmuischâ pee Bauflas; war ari
peeteiftees Zelgawâ Knöchela tunga namâ,
blakam Rathsnamam us turgus platscha

Kursemes beedriba preefch bi- schu kohpfichanas.

Beedri teel fa-ajzinati us

General-fapulzi,

15. Juli, pulst. 11. no rihda, Zelgawâ,
Zehra dahrsa sahtê.

Deenas fahrtiba.

- 1) Sinas par faemtu beedribas mantu;
- 2) rewidentu un runas-wihru zelschana;
- 3) fastahdita fahrtibas-rukku rewidereeschana un ap-
stivrinafichana;
- 4) statulu pahrtatfichana;
- 5) beedribas gada-fwehtu-deenas nodibinafichana;
- 6) nofpreefchana: fahds laifrakts lai ir beedribas
organs un kur beedribas fapulzes ir fludinaja-
mas;
- 7) farunas pahz bishu kohpfichanu un
- 8) beedru usnemfichana. 3

Presidents: **G. Mather's.**
Wize presidents: **R. Grünhof's.**
Wantas glabatajs: **D. Kronbergis.**
Rakstu wedejis: **J. Böttcher's.**

Kristus pakkalstaigafichana.

Tschetrâs grahmatâs lateiniski farakstita

no
Kempenes Lohma Hammerlein.

Latwiski no

H. Blumberg.

Ar Kristus bildi.

Rakfa 65 kap.

Spredniku grahmata

us wiffahm fwehtahm deenahm
pa wiffu gadu,

apghadata no

Heinrich Hesselberg, un Eduard Neander,
Sezjes mahzitaja. Zelgawas wahju mahzitaja.

(Trefcha drukka.)

Malka glihtâ wahkâ ezeeta 2 rubl. 50 kap.

Busahdu wahkâ 2 rubl. 25 kap.

Wisfâs grahmatu bohdes dabujama.

Latwiska
**Pawahru-
Grahmata.**

Trefcha druka.
Malka 1 rubli 10 kap.

Lohti deriga un nepreze-
schama grahmata preefch
pawahreem un spihsmahem,
lâ ari preefch leelalahm
faimneeziabam. Satur pa-
mahzifichanas, lâ war par
it lehtu malku smehigas ba-
ribas sagatawoht. Nedriht-
stetu tadeht neweenâ faim-
neeziabâ truht.

Wisfâs grahmatu bohdes dabujama.

Dabujamas wisfâs grahmatu bohdes:

СЛОВАРЬ

УПОТРЕБИТЕЛЬНѢЙШИХЪ СЛОВЪ
И ВЫРАЖЕНІЙ

ВЪ РУССКОМЪ И ЛАТЫШСКОМЪ ЯЗЫКАХЪ.

Wairaf leetojama

wahrdnu un isteikumnu krahjumus
kreewu un latweefchu walodâ.

Sarakstihis no

Dimitri Mewes,

wirtsfohtotaja pee Rihgâs pilfchta gimnastijas.

Rakfa 30 kap.

Schij wahrdntzei ir tas noluhks, par walshdshu
pee kreewu walodâs mahzibas dereht. Winâ at-
rohdahs pehz fahrtahm fastahditi wairaf brubketee
wahrdi is itdenigahs dshwes, pee kam tahm nofsh-
mesfichanahm no ifktras leetas tee ar tahm paschahm
fahsedamees laika wahrdi, fawadibas wahrdi un fahrti-
tibas wahrdi nahf, zaur tam teel, fas is fchihis grab-
matas mahzâhs, pilnigu teikumnu fastahdfichana tuh-
dalin atweeglinata. Tadeht buhtu fchi grahmata it
ihpafchi preefch teem deriga, kam wispahrigâ lara
deenestâ jaseestahj.